

اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در صنعت بیمه

سمیرا موفق^{*}، علی رحمانی^{**}، لیلا نیاکان^{***}، آزاده مداحی^{****}

چکیده

پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS^۱) تقریباً بر تمامی جنبه‌های سازمان از جمله سیستم‌های گزارشگری مالی، کنترل‌های داخلی، مالیات، نظام پاداش مدیریت، مدیریت نقدینگی و شفافیت اطلاعاتی تاثیر می‌گذارد. طبق مقررات فعلی شرکت‌های بیمه ملزم به تهیه صورت‌های مالی تلفیقی بر اساس IFRS می‌باشند. این شرکت‌ها علاوه بر تأمین امنیت فعالیت‌های اقتصادی از طریق ارائه خدمات بیمه‌ای و جذب سرمایه از طریق بیمه‌های زندگی، با بیمه‌گران خارجی نیز در قالب بیمه‌اتکایی همکاری دارند و شفافیت و کیفیت اطلاعات مالی آنها برای ذینفعان مختلف اهمیت دارد. اگرچه تعداد زیادی از شرکت‌های بیمه در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران پذیرفته شده‌اند، اما حرکت آنها به سمت IFRS کند و تدریجی است. هدف این مقاله، بررسی عواملی است که می‌تواند بر اجرای موفق IFRS در صنعت بیمه موثر باشد. بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد علیرغم تمایل به تغییر نظام حسابداری به IFRS، پیشرفت‌ها و توفیق‌ها قابل توجه و مورد رضایت نیست. لذا هدف این پژوهش کمک به تدوین یک نقشه راه اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی با در نظر گرفتن عواملی است که شانس

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۱/۰۷

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸

نویسنده مسئول: علی رحمانی

rahmani@alzahra.ac.ir

* کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

** استاد حسابداری، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

*** استادیار گروه مطالعات کلان بیمه، پژوهشکده بیمه، تهران، ایران

**** استادیار حسابداری، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

اجرای موفق را افزایش می‌دهند. پژوهش از نوع پیمایشی و ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه است. جامعه آماری شامل مدیران و کارشناسان ارشد شرکت‌های بیمه کشور است. یافته‌های پژوهش نشان داد مجموعه عوامل اثرگذار در اجرای موفق IFRS در شرکت‌های بیمه به ترتیب اولویت عبارتند از: آمادگی فنی و الکترونیکی، موضوعات فنی و تکنیکی حسابداری، عوامل زیرساختی، عوامل نهادی (سازمانی)، عوامل انسانی، عوامل مدیریتی، عوامل آموزشی، عوامل اقتصادی، عوامل انگیزشی و عوامل مربوط به استانداردهای خاص صنعت بیمه. هر کدام از این عوامل شامل چند سنجه می‌باشند که رعایت آنها به اجرای موفق استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی کمک شایانی خواهد نمود. همچنین نقشه راه پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در این مقاله پیشنهاد شده تا شاید راه‌گذار به IFRS برای شرکت‌های بیمه هموار گردد.

واژه‌های کلیدی: استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی، صنعت بیمه، پیاده‌سازی

استانداردهای حسابداری

مقدمه

استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، اطمینان نسبت به کیفیت اطلاعات شرکت‌ها را افزایش می‌دهد، زیرا IFRS مجموعه کاملی از استانداردها است که افشای گسترده کلیه معاملات و رویدادهای مالی را در بر می‌گیرد و شفافیت و کیفیت صورت‌های مالی را افزایش می‌دهد. تدوین‌کنندگان استانداردهای بین‌المللی حسابداری مدت‌های مدیدی است که نگران هزینه‌های غیرمنتظره و مشکلات شرکت‌ها در هنگام اجرای استانداردهای جدید حسابداری هستند. هیأت استانداردهای حسابداری بین‌المللی (IASB) برای درک بهتر مشکلات اجرایی، در حال انجام بازبینی‌هایی پس از اجرای استانداردهای حسابداری و در مواردی اصلاحات اساسی در آنها است.

در ایران نیز در سال‌های اخیر، الزام به کارگیری استانداردهای مذکور برای شرکت‌ها و نهادهای مالی ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار و شرکت‌های فرعی و وابسته آنها صادر شده است. سازمان بورس و اوراق بهادار براساس ابلاغیه شماره ۹۵/۴۴۰/۰۰۵ ب/۹۵

مورخ ۱۳۹۵/۰۸/۲۵ تمامی بانک‌ها و موسسات اعتباری و نیز تمامی شرکت‌های بیمه ثبت‌شده نزد این سازمان و همچنین کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران، که دوره مالی آنها از تاریخ اول فروردین ۹۵ و بعد از آن شروع می‌شود و سرمایه ثبت شده آنها ۱۰ هزار میلیارد ریال و بیشتر از آن است را به تهیه و ارائه دو مجموعه صورت‌های مالی سالانه، بر اساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (حسابرسی شده) و استانداردهای حسابداری ایران (حسابرسی شده) ملزم کرده است. با این وجود هیچ‌یک از شرکت‌های بیمه، صورت‌های مالی سالانه خود را بر اساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی منتشر نکرده‌اند. یکی از سختی‌های موجود در پذیرش و اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در ایران نبود منابع کافی و قابل اتکای فارسی در این زمینه و همچنین ناآشنا بودن بدنه اجرایی در شرکت‌ها (اعم از مدیران مالی و حسابداران و ...) با این استانداردهاست؛ که در این زمینه می‌بایست دانشگاه‌ها و مراجع حرفه‌ای مانند انجمن‌های حرفه‌ای حسابداری نسبت به تدوین و تألیف کتب آموزشی و برگزاری کلاس‌های مؤثر اهتمام ویژه داشته باشند (باقرآبادی و همکاران^۳، ۱۳۹۵). با پذیرش IFRS هزینه‌های بیشتری به جامعه تحمیل خواهد شد. حساب‌برسان باید برای تفسیر صورت‌های مالی طبق IFRS، آموزش ببینند. از سوی دیگر سرمایه‌گذاران، تحلیل‌گران و سایر فعالان بازار سرمایه نیز به چنین آموزشی برای تفسیر گزارش‌های مالی نیاز خواهند داشت (وایزنسکا^۴، ۲۰۱۵). یکی دیگر از ضروریات به کارگیری IFRS از نظر متخصصان، استفاده از نرم‌افزار مخصوص این کار است که در حال حاضر هیچ نمونه‌ای از آن در کشورمان موجود نیست (امانی و همکاران^۵، ۱۳۹۶). به طور کلی چهار گروه عمده از چالش‌های مرتبط با پیاده‌سازی IFRS عبارتند از: ۱. کسب دانش و تخصص لازم برای شناخت و به کارگیری این استانداردها. ۲. ناهماهنگی این استانداردها با قوانین و مقررات. ۳. محدودیت‌های محیطی در استفاده از ارزش‌های منصفانه^۴. نیاز به تغییرات گسترده در برخی حوزه‌های غیر حسابداری، نظیر تغییر در سامانه‌های اطلاعاتی، قراردادهای قانونی و عرفی، نگرش مدیریت و فرهنگ سازمانی

در رابطه با قوانین مالیاتی می‌توان از تفاوت‌های موجود میان قوانین و مقررات مالیاتی و اصول و استانداردهای حسابداری بین‌المللی اشاره کرد (عمادیان و همکاران^۶، ۱۳۹۵). از دیدگاه‌های زیربنایی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، تأکید بر ارزش‌های منصفانه

است. این استانداردها قصد دارند تا استفاده از ارزش‌های منصفانه را جایگزین مبنای بهای تمام‌شده تاریخی کنند. برای مثال استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره ۱۶، برای اموال، ماشین‌آلات ارزش‌های منصفانه را مجاز می‌داند. طبق این استاندارد، تجدیدارزیابی دارایی‌ها به ارزش‌های منصفانه الزامی است. استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره ۳۸ ملزم به تجدیدارزیابی دارایی‌های نامشهود به ارزش‌های منصفانه می‌کند. استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره ۳۹ استفاده از ارزش‌های منصفانه را برای سرمایه‌گذاری‌ها به غیر از وام‌ها، حساب‌های دریافتی، اوراق بهادار قابل نگهداری تا سررسید و موارد خاص الزامی می‌کند. در استاندارد بین‌المللی شماره ۳ با عنوان «ترکیب‌های تجاری» اجازه شناسایی دارایی‌های احتمالی به ارزش منصفانه را زمانی صادر می‌کند که به طور منطقی و قابل قبولی، قابل برآورد باشد. در شرایط کنونی به دست آوردن اطلاعات مربوط و قابل اتکا در مورد ارزش‌های منصفانه، از مهم‌ترین چالش‌هایی است که تهیه‌کنندگان اطلاعات مالی و به تبع آن حساب‌رسان با آن روبه‌رو هستند. زمانی که بازار فعال وجود ندارد، قیمت‌های بازار در دسترس نخواهد بود، بنابراین برآوردها باید بر اساس سایر اطلاعات صورت گیرد، لذا درجه عدم اطمینان افزایش یافته و بر روی ریسک تحریفات بااهمیت صورت‌های مالی توسط صاحبکار تأثیر می‌گذارد (رحمانی و همکاران^۷، ۱۳۹۶).

در حالی که پیاده‌سازی استانداردهای گزارشگری مالی با کیفیت بالا چالش برانگیز است، اگر به شیوه‌ای کارآمد برنامه‌ریزی و مدیریت شود، تبدیل استانداردهای ملی به بین‌المللی می‌تواند موجبات بهبود اساسی در عملکرد واحد مالی از طریق سیاست‌های گزارشگری مالی بهبود یافته و استاندارد، بهبود کارایی در استفاده از منابع موجود سازمان، ساده‌سازی فرایند قانونی گزارشگری مالی، کاهش هزینه‌ها و تقویت کنترل‌ها شود. بررسی‌های انجام شده و اطلاعاتی که در طی یک دوره آموزشی پیاده‌سازی IFRS از مدیران و کارشناسان شرکت‌های بیمه و بیمه مرکزی دریافت شد، از تلاش بیمه مرکزی ایران و نیز شرکت‌های بیمه در این مسیر کسب اطلاع شد. همه این شرکت‌ها تصمیم به اجرای IFRS دارند و با این وجود پیشرفت چندانی در این پروژه نداشته‌اند. لذا این سوال مطرح است که چه عواملی بر حصول نتیجه و اجرای موفق پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی در صنعت بیمه موثر است؟ این تحقیق با هدف پاسخ به سوال مذکور انجام شده است.

مبانی نظری

شرکت‌های بیمه به موجب ماهیت فعالیتشان علاوه بر تأمین امنیت فعالیت‌های اقتصادی از طریق ارائه خدمات بیمه‌ای، به عنوان یک نهاد مالی در اقتصاد ملی و بازارهای مالی به ویژه بازار سرمایه فعالیت می‌نمایند و دارای نقش بسیار تعیین‌کننده و گسترده‌ای هستند (حسن زاده و همکاران^۱، ۱۳۸۷). این نقش مهم ایجاب می‌کند آن‌ها گزارش‌های مالی خود را براساس مجموعه‌ای از استانداردهای حسابداری باکیفیت و کامل تهیه کنند. اما پذیرش و پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در این صنعت نیازمند تلاش و مساعی مدیران ارشد و حسابداران حرفه‌ای این شرکت‌ها و همکاری متقابل نهادهای مسئول نظیر سازمان حسابرسی، بیمه مرکزی، جامعه حسابداران رسمی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان امور مالیاتی و... است.

از طرفی سهام بخش عمده شرکت‌های بیمه در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران معامله می‌شود و حجم و ارزش معاملات سهام آن‌ها همواره در حال رشد و دگرگونی است. لذا گزارشگری مالی نیز باید بهبود پیدا کند تا نیازمندی‌های اطلاعاتی سرمایه‌گذاران که یکی از استفاده‌کنندگان اصلی صورت‌های مالی هستند را برطرف نماید.

کامل نبودن استانداردهای ملی باعث شده است سرمایه‌گذاران، با بندهای گزارش حساب‌برسان در مورد کسری ذخایر بازنشستگی بانک‌ها (که زمانی به دلیل نبود استاندارد ملی در حساب‌ها منظور نمی‌شده است)، سلب مالکیت پروانه بهره‌برداری معادن شرکت‌های سنگ آهنی (که این دارایی‌های نامشهود در حساب‌ها ثبت نشده و استاندارد ملی برای آن موجود نبوده است) و نیز شناسایی زیان ناشی از اعمال اختیار فروش‌های تبعی در برخی شرکت‌های بورسی و نیز زیان‌های وضعیت باز کارگزاران در قراردادهای آتی سکه طلا غافل‌گیر شده‌اند. در مورد بیمه‌ها هم یک اختلاف و چالش بزرگ در مورد ذخایر فنی و نحوه حسابداری آن‌ها می‌باشد که کار را پیچیده و ابهام‌برانگیز کرده است. این موارد نشانگر ضرورت وجود یک مجموعه استاندارد حسابداری کامل است که برای همه رویدادها و فعالیت‌های مالی و نیز افزایش ریسک‌ها راه کار و پاسخ مناسب دارد. یکی از عناصر بااهمیت در ارزیابی‌های اقتصادی و مالی شرکت‌ها، ریسک اطلاعات است که باکیفیت اطلاعات و گزارش‌های مالی مرتبط است. صورت‌های مالی به عنوان مهم‌ترین منبع اطلاعاتی برای انعکاس نتایج عملکرد و وضعیت

مالی و جریان‌های نقدی واحدهای تجاری شناخته می‌شوند و به همین دلیل مبنای تهیه صورت‌های مالی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. اختلافات بین دو مجموعه استانداردهای ملی و بین‌المللی به موضوعی با اهمیت تر و از منظر سرمایه‌گذاران و سایر استفاده‌کنندگان اطلاعات (که با انبوهی از تفاوت‌ها مواجه می‌شوند)، به امری غامض تبدیل می‌شود. حداقل از جنبه نظری این توافق وجود دارد که داشتن مجموعه واحدی از استانداردهای با کیفیت بالا، منافع سرمایه‌گذاران را تأمین می‌کند و البته نظارت ناظران بازارهای سرمایه و بیمه و پول را نیز تسهیل می‌کند. این استانداردها نحوه چگونگی گزارش معاملات خاص و وقایع دیگر را در صورت‌های مالی بیان می‌کنند (دمنا، ۲۰۱۹).

این استاندارد تا کنون توسط حدود ۱۲۰۰۰ واحد تجاری و بیش از ۱۲۰ کشور اتخاذ شده‌اند (سازمان بورس و اوراق‌بهادار^۱، ۱۳۸۹). لذا پذیرش IFRS از این دیدگاه نیز بسیار مهم است و اجرای موفق آن بسیار حیاتی است.

هیأت استانداردهای حسابداری بین‌المللی شیوه‌ای را اتخاذ کرده است تا تنوع روش‌های حسابداری را کاهش دهد و روش‌هایی را الزامی کند که اندازه‌گیری‌های حسابداری به شیوه بهتری عملکرد و وضعیت مالی شرکت را منعکس نماید. هیأت بر این باور است که هر دوی این اقدامات موجب افزایش کیفیت اطلاعات حسابداری می‌شود. کیفیت حسابداری در صورتی افزایش می‌یابد که حذف روش‌های مختلف و نیز افزایش گستره‌ای که اندازه‌های حسابداری وضعیت اقتصادی را منعکس می‌سازند، اختیار مدیریت را برای گزارش مقادیر حسابداری که به گونه‌ای بازتاب ضعیفی از عملکرد و وضعیت اقتصادی شرکت باشد (به طور نمونه از طریق مدیریت سود)، محدود سازند. به باور هیأت استانداردهای حسابداری بین‌المللی، اندازه حسابداری که فعالیت اقتصادی زیربنای شرکت را حکایت می‌کند، کیفیت حسابداری را افزایش می‌دهد، زیرا اطلاعاتی را برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌آورد که هنگام تصمیم‌گیری به آنها مدد می‌رساند (سازمان بورس و اوراق‌بهادار، ۱۳۸۹).

دو رویکرد برای اتخاذ IFRS وجود دارد: (۱) پذیرش کامل (Bing bang) (۲) همگرایی. رویکرد پذیرش کامل یک تصمیم استراتژیک برای پذیرش IFRS در یک زمان یا یک مجموعه از تاریخ‌ها برای شرکت‌ها با اندازه‌های مختلف است. بر اساس این رویکرد، پس از پذیرش IFRS باید تمام استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در هنگام تهیه

صورت‌های مالی رعایت شود و استاندارد حسابداری موجود با IFRS جایگزین شود؛ در حالیکه در رویکرد همگرایی، حرکت تدریجی به سمت IFRS انجام شده و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به تدریج اعمال می‌شود. همگرا شدن چند استاندارد ملی به IFRS می‌تواند به تهیه‌کنندگان و حساب‌رسان اجازه دهد چندین موضوع را به‌طور همزمان یاد بگیرند و نه اینکه خود را در مجموعه کامل IFRS غوطه‌ور کنند؛ همچنین رویکرد همگرایی می‌تواند زمان لازم را برای تغییرات چارچوب قانونی ملی فراهم کند (ابراهام^{۱۱}، ۲۰۱۹). با این توضیحات، مناسب‌ترین رویکرد برای حرکت به سوی استانداردهای بین‌المللی، رویکرد همگرایی (مدیریت پروژه) است که به موجب آن دامنه و الزامات کامل پروژه تبدیل و حرکت به سمت IFRS ارزیابی می‌گردد. دامنه پروژه تبدیل IFRS ممکن است در برگیرنده موارد زیر باشد:

- تجزیه و تحلیل اثر پذیرش بر نتایج گزارش شده و وضعیت مالی
 - برنامه‌ریزی پروژه تبدیل، شامل هزینه‌های بودجه‌شده، برهه‌های زمانی و مسئولیت‌ها
 - ارزیابی نیازهای اطلاعاتی جهت تعیین اینکه چه تغییراتی باید در سیستم‌های اطلاعاتی اعمال شود
 - تعیین زمینه عمل‌های احتمالی و استراتژی‌های اجرایی (شامل نیاز احتمالی به راه‌حل‌های موقت)
 - شناسایی هرگونه محدودیت‌های منابع؛ راه‌حل‌ها شامل آموزش کارکنان یا استخدام کارمندان جدید می‌شود
 - اجرای روش‌ها، از قبیل پیوستگی و برقراری ارتباط بین سیستم‌های اطلاعاتی، مالی، مدیریت ریسک، منابع انسانی و سایر واحدهایی که تحت تأثیر تغییرات قرار می‌گیرند.
 - توسعه یک استراتژی اطلاع‌رسانی، هم در داخل به مدیران و کارکنان و هم در خارج به سهامداران و بازار
 - بررسی منظم پیشرفت کار، شامل کسب اطمینان از اینکه اجرای پروژه در موعد مقرر و مطابق با بودجه بوده و اطلاعات مورد نیاز تولید خواهد شد (سازمان بورس و اوراق بهادار، ۱۳۸۹).
- رویکرد سازمان حسابرسی در بازنگری ۵ استاندارد حسابداری که از ابتدای سال ۱۳۹۸ لازم‌الرعایه شده است، نشان‌دهنده یک رویکرد تدریجی است و البته الزام سازمان بورس و اوراق بهادار به انتشار صورت‌های مالی بر مبنای IFRS به عنوان صورت‌های مکمل شرکت‌های مشمول ابلاغیه نیز موید این رویکرد است و به نظر مناسب می‌باشد. این

رویکرد در واقع فرصت بیشتری برای شرکت‌ها فراهم می‌کند تا بتوانند سامانه‌ها و ساختارهای خود را متناسب با استانداردهای جدید کنند و از ورود شوک‌های بزرگ ناشی از تغییر رژیم حسابداری جلوگیری شود.

از آنجا که شرکت‌های بیمه از نهادهای مهم در بازار سرمایه بوده و نقش موثری در توسعه اقتصادی کشور دارند رعایت استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) برای این شرکت‌ها، حیاتی است و می‌تواند گامی در جهت تعامل هرچه بیشتر صنعت بیمه ایران با صنعت بیمه جهان باشد بنابراین آمادگی شرکت‌های بیمه برای اجرا مسئله بسیار مهمی است. اما در صنعت بیمه، با وجود الزام سازمان بورس به تهیه صورت‌های مالی طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی، اقدامات اساسی جهت پیاده‌سازی IFRS تاکنون انجام نشده و علیرغم اینکه حدود سه سال از اجرای مصوبه سازمان بورس و اوراق بهادار می‌گذرد شرکت‌های بیمه به سمت اجرا نرفته‌اند که این موضوع نشان‌دهنده وجود چالش‌ها و پیچیدگی‌هایی در به کارگیری استانداردهای بین‌المللی در صنعت بیمه است. عدم اجرای IFRS در این صنعت را می‌توان متأثر از عوامل مختلف دانست. این مقاله قصد دارد در سطح شرکت‌های بیمه به این موضوع بپردازد که عوامل موثر بر موفقیت در اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در صنعت بیمه کدامند؟ و اولویت‌بندی عوامل موثر بر موفقیت در اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در صنعت بیمه چگونه است؟ تحقیقات مختلفی در این زمینه انجام شده که با توجه به پیشینه بررسی شده خلاصه آنها را به شرح زیر می‌توان بیان نمود:

جدول ۱ ماتریس مفهومی: عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS

تحقیقات انجام شده	تعریف عملیاتی	ابعاد مورد بررسی	ردیف
(تیا و همکاران ۲۰۲۰)، (ترف‌ا ۲۰۱۹)، (کنات‌ه ۲۰۱۹)، (دریبا ۲۰۱۹)، (دمیسی ۲۰۱۹)، (هاچ ۲۰۱۹)، (نگاش ۲۰۱۹)، (دنیگو ۲۰۱۸)، (باییل ۲۰۱۸)، (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹)	هزینه به کارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی از جمله آموزش کارکنان و ناشران صورت‌های مالی، سهامداران و حساب‌رسان، ترجمه استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی به	هزینه اجرا	۱

تحقیقات انجام شده	تعریف عملیاتی	ابعاد مورد بررسی	ردیف
	زبان محلی، تغییر سیستم‌های اطلاعاتی و نرم‌افزاری، افزایش حق الزحمه حسابرسی و ...		
(تیا و همکاران، ۲۰۲۰)، (ترف، ۲۰۱۹)، (دریسا، ۲۰۱۹)، (دمیسی، ۲۰۱۹)، (دمن، ۲۰۱۸)	پیچیدگی، تازگی و مقررات سختگیرانه برای افشای اطلاعات از لحاظ کمیت و کیفیت	مقررات سختگیرانه و پیچیدگی گزارشگری مالی	۲
(تیا و همکاران، ۲۰۲۰)، (کناته، ۲۰۱۹)، (دنیگو، ۲۰۱۸)، (دمن، ۲۰۱۸)، (ترف، ۲۰۱۹)	ضرورت نیروی انسانی کارآمد؛ با تجربه و آگاه به استاندارد بین‌المللی برای موفقیت، کارایی و برتری رقابتی سازمان در صورتیکه تجارت‌های کوچک همیشه با مسائل مربوط به کمبود منابع انسانی از جمله عدم آموزش کارکنان حسابداری در زمینه IFRS و فقدان کارشناسان حسابداران و حسابرسانی که دانش و تجربه کافی در زمینه IFRS ندارند روبرو هستند.	ضعف در سیستم‌های فناوری و منابع انسانی	۳
(تیا و همکاران، ۲۰۲۰)، (ترف، ۲۰۱۹)، (دنیگو، ۲۰۱۸)، (بایبل، ۲۰۱۸)، (گالشکلامی، ۱۳۹۸)	به‌کارگیری حسابداری ارزش منصفانه در استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و عدم وجود بازار ساختاریافته باعث خواهد شد که پیاده‌سازی آن به قضاوت مدیران و حسابرسان بستگی پیدا کند و این امر فرآیند حسابرسی را به طور قابل توجهی	قضاوتی و ذهنی بودن اطلاعات	۴

ردیف	ابعاد مورد بررسی	تعریف عملیاتی	تحقیقات انجام شده
		پیچیده می‌کند؛ بنابراین ممکن است در معرض اثرات سیاسی و اقتصادی قرار بگیرد.	
۵	عوامل قانونی و عدم هماهنگی مکانیسم‌های داخلی و IFRS	قانون رویه‌های حسابداری، قانون شرکت‌ها و قانون مالیات از مهم‌ترین عوامل موثر بر پذیرش استاندارد بین‌المللی حسابداری است. برخی از این قوانین و سیاست‌های کشورهای مختلف تفاوت چشمگیری با IFRS دارند.	(تیا و همکاران، ۲۰۲۰)، (تسفا، ۲۰۱۸)، (الناصوری و تیت، ۲۰۲۰)، (سینگ و همکاران، ۲۰۱۹)، (انیمچی ادو، ۲۰۱۸)، (دنیگو، ۲۰۱۸)، (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹)، (گالشکلامی، ۱۳۹۸)
۶	اقتصادی	پیامدهای اقتصادی استانداردهای حسابداری، به معنی تأثیر گزارش‌ها بر تصمیم‌گیری و ثروت واحد تجاری، استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی و جامعه است.	(الناصوری و تیت، ۲۰۲۰)، (انیمچی ادو، ۲۰۱۸)، (اورادی و همکاران، ۱۳۹۶)
۷	عوامل آموزشی	پذیرش استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی مستلزم سطح بالایی از آموزش، صلاحیت و تخصص برای درک، تفسیر و کاربرد استانداردهای یاد شده است.	(الناصوری و تیت، ۲۰۲۰)، (سینگ و همکاران، ۲۰۱۹)، (کناته، ۲۰۱۹)، (دمیسی، ۲۰۱۹)، (هاج، ۲۰۱۹)، (نگاش، ۲۰۱۹)، (دنیگو، ۲۰۱۸)، (دمنسا، ۲۰۱۸)، (باییل، ۲۰۱۸)، (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹)، (سلیمانی امیری، ۱۳۹۶)
۸	عوامل فرهنگی و اجتماعی	عوامل فرهنگی و اجتماعی بر حرفه حسابداری به عنوان یک علم اجتماعی تأثیر می‌گذارد و تحت تأثیر جامعه است.	(الناصوری و تیت، ۲۰۲۰)، (انیمچی ادو، ۲۰۱۸)، (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹)
۹	سیستم فناوری	استفاده از فناوری اطلاعات می‌تواند	(گیکواد، ۲۰۲۰)، (دنیگو، ۲۰۱۸)

تحقیقات انجام شده	تعریف عملیاتی	ابعاد مورد بررسی	ردیف
<p>(دمیسی، ۲۰۱۹)، (ابرهام، ۲۰۱۸)، (الناصوری و تیبیت، ۲۰۲۰)، (ترفا، ۲۰۱۹)</p>	<p>از طریق بهبود فرآیندهای مدیریتی و عملیاتی به بهبود عملکرد سازمانی منجر شود و از طرفی ارتباطات یک فاکتور مهم در اجرای موفق پیاده‌سازی استاندارد بین‌المللی است</p>	<p>اطلاعات و ارتباطات</p>	
<p>(کناته، ۲۰۱۹)، (نگاش، ۲۰۱۹)، (ابرهام، ۲۰۱۸)، (بایبل، ۲۰۱۸)</p>	<p>در اجرای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی، پشتیبانی مدیریت ارشد به ماهیت و میزان حمایت مدیر از پروژه اشاره دارد که در هر دو حالت مدیر به عنوان رهبر و حمایت‌کننده به عنوان مهم‌ترین عامل موفقیت در اجرای استاندارد بین‌المللی است.</p>	<p>تعهد و پشتیبانی مدیریت ارشد</p>	<p>۱۰</p>
<p>(دریسا، ۲۰۱۹)، (ابرهام، ۲۰۱۸)، (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹)</p>	<p>یکی از مهم‌ترین ابعاد هر سازمان ساختار سازمانی است. در واقع ساختار سازمانی یکسری روابط سلسله‌مراتبی میان نهادهای مختلف درون سازمانی است که برای اجرای پروژه با همدیگر همکاری می‌کنند و بر ساختار، سبک و فرهنگ سازمانی اجرای پروژه تأثیرگذار هستند.</p>	<p>فقدان ساختار سازمانی</p>	<p>۱۱</p>
<p>(دریسا، ۲۰۱۹)، (نگاش، ۲۰۱۹)، (بایبل، ۲۰۱۸)</p>	<p>انجمن‌های حرفه‌ای ملزم به ارائه برنامه‌های آموزشی جهت ارتقا دانش اعضای خود در مورد الزامات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی می‌باشند.</p>	<p>فقدان انجمن‌های حسابداری حرفه‌ای ملی</p>	<p>۱۲</p>

تحقیقات انجام شده	تعریف عملیاتی	ابعاد مورد بررسی	ردیف
(دریبا، ۲۰۱۹)	اجرای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی نیازمند طراحی نقشه راه است تا شرکت‌ها با برنامه‌ریزی دقیق و منسجم و داشتن راهنمای کامل جهت اجرا اقدام کنند.	عدم وجود نقشه راه	۱۳
(دنیگو، ۲۰۱۸)، (ابرهام، ۲۰۱۸)	تیم‌های کاری یادگیری سازمانی را افزایش می‌دهند. تیم‌های کاری نمودی از بالاترین درجه مدیریت مشارکتی محسوب می‌شود که معمولاً وظایف مختلفی را انجام می‌دهند و هر کدام از مهارت‌های خاصی برخوردار می‌شوند.	فقدان تیم پروژه	۱۴
(دنیگو، ۲۰۱۸)، (اورادی و همکاران، ۱۳۹۶)	شرکت‌های کوچک و متوسط به دلیل عدم وجود منابع کافی مالی و انسانی قادر به اجرای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی نمی‌باشند.	عدم توجه به اندازه شرکت‌ها	۱۵
(ابرهام، ۲۰۱۸)، (دمنای، ۲۰۱۸)، (بایبل، ۲۰۱۸)	نظارت یک فرآیند سیستماتیک از جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات برای ردیابی کارایی سازمان و ارزیابی فرآیند سیستماتیک از جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات برای ارزیابی اثربخشی سازمان در دستیابی به اهداف است.	عدم نظارت و ارزیابی	۱۶
(تسفای، ۲۰۱۸)	اخلاق به معنای رفتار عادلانه، بی‌طرفانه و صحیح که همسو با	عدم وجود محیط اخلاقی	۱۷

ردیف	ابعاد مورد بررسی	تعریف عملیاتی	تحقیقات انجام شده
		تجارت است. رعایت اصول، ارزش‌ها و هنجارهای اخلاقی در تمامی مراحل پیاده‌سازی این استاندارد امری ضروری است.	
۱۸	عدم حفظ منافع همه گروه‌های ذینفع	در راستای تدوین استانداردها همواره باید بین خواسته‌های گروه‌های مختلف ذینفع نوعی تعادل برقرار نمود که ممکن است استفاده عملی از IFRS/IAS منافع ذینفعان وسیع‌تری نظیر عموم و سایر استفاده‌کنندگان را پوشش ندهد.	(اورادی و همکاران، ۱۳۹۶)
۱۹	ناکارآمدی در ترجمه استانداردها	عدم توانایی در ترجمه، تفسیر و کاربرد صحیح استانداردها موجب پیدایش دشواری‌هایی برای درک صحیح آنها می‌شود.	(اورادی و همکاران، ۱۳۹۶)
۲۰	عدم تسلط بر زبان انگلیسی	تسلط کارکنان به زبان انگلیسی و فهم راحت‌تر استانداردهای بین‌المللی کمک موثری به اجرای استاندارد بین‌المللی خواهد کرد.	(تیا و همکاران، ۲۰۲۰)

همانطور که ماتریس مفهومی (نظری) و بررسی پیشینه تحقیق نشان می‌دهد، اغلب مطالعات پیشین موضوع را از دید کلان و در سطح کشور بررسی کرده‌اند؛ لذا در این پژوهش عوامل موثر بر موفقیت در اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) در سطح صنعت بیمه و شرکت‌ها (دیدگاه خرد یا سازمانی) مورد بررسی قرار می‌گیرد.

روش‌شناسی

این پژوهش از نظر هدف جزو تحقیقات کاربردی است چون به دنبال تدوین نقشه راهی برای عبور شرکت‌های بیمه به رژیم جدید حسابداری و گزارشگری مالی است و از

نظر روش تحقیق توصیفی-پیمایشی است. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه طراحی شده توسط پژوهشگران است که با استفاده از منابع کتابخانه‌ای مرتبط با موضوع پژوهش و ماتریس نظری تهیه گردیده است و از روایی آن با کسب نظر افراد متخصص اطمینان حاصل شده است. پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت از یک تا پنج می‌باشد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری شامل مدیران و کارشناسان ارشد ۳۲ شرکت بیمه و بیمه مرکزی می‌باشد و پرسشنامه در اختیار افرادی قرار گرفت که طبق نظر خود شرکت بیمه، در جریان پروژه پیاده‌سازی IFRS بودند. علاوه بر این برای ۱۰ نفر که بر مبنای شناخت پژوهشگران در این حوزه متخصص هستند و به عنوان مشاور، حسابرس یا مقام ناظر بیمه ایفای نقش می‌کنند، پرسشنامه ارسال شد.

روش توزیع پرسشنامه

پرسشنامه به صورت الکترونیکی در اختیار پاسخ‌دهندگان قرار گرفت. با توجه نرخ برگشت پایین پرسشنامه، پژوهشگران با هماهنگی شرکت‌های بیمه اقدام به توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه نمودند. توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه از اول تیر ماه سال ۱۳۹۹ شروع و تا ۱۲ شهریور ماه سال ۱۳۹۹ به طول انجامید. در مجموع تعداد ۴۲ پرسشنامه تکمیل و به دست پژوهشگر رسید.

روایی و پایایی ابزار گردآوری اطلاعات

برای بررسی روایی محتوایی و نیز روایی صوری (یکی از مشتقات روایی محتوایی) ابزار، پرسشنامه تهیه شده در اختیار چندتن از اساتید متخصص در صنعت بیمه و پژوهشگرده بیمه قرار گرفت و پس از اصلاحات، روایی پرسشنامه مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه نیز از طریق محاسبه آلفای کرونباخ که میزان آن ۰/۸۹۵/ به دست آمد، بررسی شد.

یافته‌ها

اطلاعات جمعیت‌شناسی

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه شامل جنسیت، سطح تحصیلات، رشته تحصیلی و... در جدول ۲ ارائه شده است. بیشتر پاسخ‌دهندگان دارای مدرک کارشناسی ارشد و دکتری و رشته تحصیلی آن‌ها حسابداری بوده است. همچنین ۷۶/۲ درصد پاسخ‌دهندگان مرد بودند.

علاوه بر این ۸۱ درصد از پاسخ‌دهندگان آشنایی نظری خود را با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در حد متوسط و زیاد و ۵۹/۵ درصد از پاسخ‌دهندگان آشنایی عملی خود را در حد متوسط و زیاد اعلام کرده‌اند. همچنین ۶۴/۳ درصد از پاسخ‌دهندگان در دوره‌های آموزشی مربوط به IFRS شرکت نموده که ۵۹/۵ درصد از این افراد این دوره‌ها را مناسب دانسته‌اند. در واقع موارد ذکر شده نشان داد که افراد پاسخ‌دهنده در موضوع تحقیق صلاحیت و توانایی عملی و علمی لازم را دارند و نظرات آنها می‌تواند قابل اتکا باشد.

جدول ۲. اطلاعات جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان

درصد	پاسخ	مولفه‌ها
۷۶/۲	مذکر	جنسیت
۹۲/۹	دکتری و فوق‌لیسانس	تحصیلات
۴۲/۹	حسابداری	رشته
۸۱	زیاد و متوسط	آشنایی نظری با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)
۵۹/۵	زیاد و متوسط	آشنایی عملی با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)
درصد	پاسخ	مولفه‌ها
۶۴/۳	بله	شرکت در دوره‌های آموزشی مربوط به IFRS
۵۹/۵	متوسط و زیاد	مناسب بودن شرکت در دوره‌های آموزشی مربوط به IFRS

عوامل موثر بر اجرای موفق IFRS

پس از استخراج اطلاعات از پرسشنامه‌ها، از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن ابزار تحقیق در مورد هر یک از عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS در صنعت بیمه استفاده شد و نتایج نشان داد، داده‌ها در همه عوامل نرمال هستند. بر اساس آزمون تی‌تک نمونه‌ای عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS در صنعت بیمه بر مبنای نتایج حاصل از تحلیل پرسشنامه‌های تکمیل شده در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای مربوط به نقش عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS در صنعت بیمه

نمره مفروض: ۳ *				عوامل
سطح معنی داری	نمره تی	انحراف استاندارد	میانگین	
۰/۰۰۰	۱۴/۹۰۳	۰/۵۰۰۴۲	۴/۱۵	نهادی (سازمانی)
۰/۰۰۰	۱۴/۵۱۹	۰/۴۹۲۴۳	۴/۱۰	مدیریتی
۰/۰۰۰	۱۸/۶۷۴	۰/۴۰۱۳۵	۴/۱۶	زیرساختی
۰/۰۰۰	۶/۱۹۴	۰/۶۸۵۱۰	۳/۶۵	انگیزشی
۰/۰۰۰	۱۷/۱۱۲	۰/۴۳۰۲۵	۴/۱۲	فنی/تکنیکی
۰/۰۰۰	۴/۹۳۷	۰/۶۱۶۱۰	۳/۴۷	استانداردهای خاص صنعت بیمه
۰/۰۰۰	۱۳/۴۶۰	۰/۵۱۵۸۶	۴/۰۷	آموزشی
۰/۰۰۰	۱۲/۹۸۵	۰/۵۷۶۳۴	۴/۱۵	انسانی
۰/۰۰۰	۷/۰۰۸	۰/۸۴۷۶۴	۳/۹۲	اقتصادی
۰/۰۰۰	۱۳/۲۰۵	۰/۶۶۹۹۵	۴/۳۶	آمادگی‌های فنی و الکترونیکی

* تعداد پاسخ‌دهندگان ۴۲ نفر و درجه آزادی ۴۱ می‌باشد.

همانطور که جدول ۳ نشان می‌دهد در بین عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS در صنعت بیمه، عامل آمادگی‌های فنی و الکترونیکی با میانگین (۴/۳۶) بالاترین نمره و عامل مربوط به استانداردهای خاص صنعت بیمه با میانگین (۳/۴۷) پایین‌ترین نمره را دارد. این موضوع با توجه به ماهیت و پیچیدگی صنعت کاملاً قابل درک است. اولویت عوامل موثر بر اجرای موفق IFRS در صنعت بیمه، با استفاده از آزمون فریدمن به شرح جدول ۴ است:

جدول ۴. رتبه‌بندی عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS در صنعت بیمه

sig	df	Chi-Square	تعداد	میانگین رتبه‌ای	عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS در صنعت بیمه
۰/۰۰۰	۹	۷۹/۱۹۸	۴۲	۷/۴۴	آمادگی‌های فنی و الکترونیکی
				۶/۱۴	فنی/تکنیکی
				۶/۱۳	عوامل زیرساختی
				۶/۱۱	عوامل نهادی (سازمانی)
				۶/۰۱	عوامل انسانی
				۵/۹۳	عوامل مدیریتی
				۵/۵۷	عوامل آموزشی
				۵/۳۲	عوامل اقتصادی
				۳/۶۵	عوامل انگیزشی
				۲/۶۹	استانداردهای خاص صنعت بیمه

بررسی نتایج آزمون فریدمن در خصوص رتبه‌بندی عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS در صنعت بیمه، بیانگر وجود تفاوت معنادار در ابعاد بررسی شده می‌باشد ($\text{Chi-Square}=79/198$ ؛ $\text{sig}=0/00$). برای درک بهتر عوامل موثر بر موفقیت، اجزای هر عامل به گونه‌ای در پرسشنامه سوال شده که نمرات آنها، در جداول زیر ارائه شده است. این اجزا با آزمون فریدمن اولویت‌بندی شده است.

عامل نهادی (سازمانی)

عامل نهادی به مقام ناظر و ترویج‌کننده اجرای IFRS اشاره دارد و این که در سطح ملی کدام سازمان‌ها به این موضوع توجه دارند و چه نقشی را ایفا می‌کنند. در صنعت بیمه سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی ایران نقش کلیدی را دارند. ابعاد این عامل در جدول ۵ به ترتیب اولویت ارائه شده است:

جدول ۵. ابعاد نقش عامل نهادی (سازمانی)

sig	df	Chi-Square	تعداد	میانگین رتبه‌ای	ابعاد نقش عامل نهادی (سازمانی)
۰/۰۰۴	۲	۱۱/۲۲۸	۴۲	۲/۳۲	نظارت دستگاه‌های ناظر از جمله بورس و بیمه مرکزی نسبت به پذیرش و اجرای IFRS در شرکت‌های بیمه
				۱/۸۹	تدوین و اجرای پروتکل‌های اطلاع‌رسانی پیرامون گذار به IFRS
				۱/۷۹	در نظر گرفتن فرصت کافی برای پیاده‌سازی IFRS از سوی نهادهای نظارتی (بورس و بیمه مرکزی)

این موضوع در مطالعات محققانی از جمله (ابرهام، ۲۰۱۸)؛ (دمنا، ۲۰۱۸)؛ (بایبل، ۲۰۱۸)؛ (دریبا، ۲۰۱۹)؛ (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹)؛ اشاره شده است.

عامل مدیریتی

پشتیبانی مدیریت ارشد در هر دو نقش رهبر و حمایت‌کننده، یکی از عوامل موفقیت در اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی است. ابعاد این عامل که در پرسشنامه مورد سوال قرار گرفت در جدول ۶ به ترتیب اولویت ارائه شده است:

جدول ۶. ابعاد نقش عامل مدیریتی

sig	df	Chi-Square	تعداد	میانگین رتبه‌ای	ابعاد نقش عامل مدیریتی
۰/۰۳۱	۵	۱۲/۲۵۲	۴۲	۳/۸۲	تشکیل تیم پروژه برای جهت‌گیری و آشناسازی
				۳/۷۹	ارزیابی مهارت‌ها و تخصص‌های افراد مسئول
				۳/۶۹	شناخت مدیران از منافع اجرای IFRS و کسب حمایت آنها
				۳/۵۸	برگزاری جلسات توجیهی در مورد اجرای IFRS برای ذینفعان
				۳/۱۸	تدوین نقشه راه به کارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی
				۲/۹۴	استفاده از تجارب دیگر شرکت‌های موفق در پیاده‌سازی

این موضوع در مطالعات محققانی از جمله (کناته، ۲۰۱۹)؛ (نگاش، ۲۰۱۹)؛ (ابرهام، ۲۰۱۸)؛ (بایبل، ۲۰۱۸)؛ (دریبا، ۲۰۱۹)؛ (دنیگو، ۲۰۱۸) اشاره شده است. تشکیل تیم پروژه صلاحیت‌دار، تدوین نقشه راه به کارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و حمایت و توجه مدیریت ارشد در اجرای پروژه تأثیرگذار است.

عامل زیرساختی

ایجاد بسترهای لازم جهت پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از مسائل مهم پروژه است. ابعاد این عامل که در پرسشنامه مورد سوال قرار گرفت در جدول

۷ به ترتیب اولویت ارائه شده است:

جدول ۷. ابعاد نقش عامل زیرساختی

sig	df	Chi-Square	تعداد	میانگین رتبه‌ای	ابعاد بررسی شده برای نقش عامل زیرساختی
۰/۰۰۰	۶	۲۸/۷۷۰	۴۲	۴/۹۸	ایجاد زیرساخت‌های لازم
				۴/۲۶	تأثیر حاکمیت شرکتی قوی
				۴/۲۳	آمادگی شرکت‌ها در زمینه مدیریت ریسک
				۳/۹۸	ظرفیت‌سازی شرکت‌ها در زمینه فرآیندهای مالی، خزانه‌داری و مدیریت سرمایه‌گذاری
				۳/۸۳	تطبیق سیاست‌ها و رویه‌های داخلی شرکت با الزامات IFRS
				۳/۷۴	سیستم کنترل داخلی مناسب
				۲/۹۹	استفاده از متخصصان و مشاوران خارجی برای راهنمایی و رفع مشکلات احتمالی

این موضوع در مطالعات محققانی از جمله (تیا و همکاران، ۲۰۲۰)، (تسفا، ۲۰۱۸) اشاره شده است و بر زیرساخت و سیاست اجرای پروژه تأثیرگذار است.

عوامل فنی/تکنیکی استانداردهای حسابداری

پیچیدگی‌های خاص استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و نگرانی‌هایی که در خصوص فهم نادرست آنها وجود دارد از جمله عواملی است که فرآیند پذیرش را با مشکل مواجه کرده است، مسائل مربوط به این عامل که در پرسشنامه مورد سوال قرار گرفت در جدول ۸ به ترتیب اولویت ارائه شده است:

جدول ۸. ابعاد نقش عامل فنی/تکنیکی

sig	df	Chi-Square	تعداد	میانگین رتبه‌ای	ابعاد بررسی شده برای نقش عامل فنی/تکنیکی
۰/۰۰۱	۶	۲۳/۰۸۷	۴۲	۴/۶۰	تهیه رویه‌های حسابداری مرتبط با هر یک از اقسام صورت‌های مالی و بروزرسانی آن
				۴/۴۰	ترجمه روان، سلیس و قابل فهم استاندارد بین‌المللی
				۴/۳۹	شناسایی مغایرت‌های موجود در فرآیندها و گزارشگری فعلی شرکت‌های بیمه با الزامات IFRS
				۴/۳۶	شناسایی و تحلیل شکاف بین استاندارد ملی و IFRS
				۳/۵۱	ناسازگاری احتمالی در آئین‌نامه‌های بیمه مرکزی و IFRS
				۳/۴۸	شناسایی مسائل مربوط به صنعت بیمه و بهینه‌سازی شامل ارزیابی خط‌مشی حسابداری گروه همپیشگان در صنعت که IFRS را به کار گرفته‌اند.
				۳/۲۶	طراحی و چارچوب گزارشگری و شکل گزارش‌ها

این موضوع در مطالعات محققانی از جمله (الناصر و تیت، ۲۰۲۰)؛ (سینگ و همکاران، ۲۰۱۹)؛ (انیمچی ادو، ۲۰۱۸)؛ (دنیگو، ۲۰۱۸)؛ (تسفا، ۲۰۱۸)؛ (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹)؛ (گالشکلامی، ۱۳۹۸)؛ (اورادی و همکاران، ۱۳۹۶) اشاره شده است. ترجمه و تفسیر صحیح استانداردها در اجرای پروژه تاثیرگذار است.

استانداردهای خاص صنعت بیمه

استانداردهای خاص صنعت بیمه و نگرانی‌هایی که در مورد استاندارد بین‌المللی گزارشگری شماره ۱۷ وجود دارد و البته اجرای آن به بعد ۲۰۲۱ موکول شده است از جمله عواملی است که فرآیند پذیرش را با مشکل مواجه کرده است. مسائل مربوط به این عامل که در پرسشنامه مورد سوال قرار گرفت در جدول ۹ به ترتیب اولویت ارائه شده است:

جدول ۹. ابعاد نقش عامل مربوط به استانداردهای خاص صنعت بیمه

sig	df	Chi-Square	تعداد	میانگین رتبه‌ای	ابعاد بررسی شده برای نقش عامل مربوط به استانداردهای خاص صنعت بیمه
۰/۰۰۰	۶	۳۹/۴۶۹	۴۲	۴/۹۹	پیچیدگی و دشواری استانداردهای بیمه
				۴/۶۴	پیچیدگی IFRS شماره ۱۷ و تعویق مکرر به کارگیری آن
				۴/۶۰	قضاوت و برآوردهای ذهنی در تهیه اطلاعات (مثل ارزش منصفانه) بیمه‌ای
				۳/۹۵	افشای تفصیلی اطلاعات طبق IFRS
				۳/۶۴	پیچیدگی IFRS شماره ۴
				۳/۱۷	استاندارد حسابداری ملی شماره ۲۸ و تفاوت زیاد در نحوه عمل شرکت‌های بیمه و IFRS شماره ۴
				۳/۰۱	افزایش ریسک قضاوتی حسابرس

این موضوع در مطالعات محققانی از جمله (تیا و همکاران، ۲۰۲۰)؛ (ترفا، ۲۰۱۹)؛ (کناته، ۲۰۱۹)؛ (بابیل، ۲۰۱۸)؛ (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹)؛ (اورادی و همکاران، ۱۳۹۶) اشاره شده است. پیچیدگی و مقررات سختگیرانه در مورد افشای اطلاعات و قضاوتی و ذهنی بودن اطلاعات بر اجرای پروژه تاثیر گذار است.

عامل آموزش

آموزش فرآیندی است که در جریان آن اطلاعات، دانش، مهارت و شیوه‌های رفتاری صحیح به افراد منتقل می‌شود. پذیرش استانداردهای بین‌المللی تصمیمی بسیار استراتژیک و حیاتی است و مستلزم سطح بالایی از آموزش، صلاحیت و تخصص برای درک، تفسیر و کاربرد استانداردهای یاد شده است. مسائل مربوط به این عامل که در پرسشنامه مورد سوال قرار گرفت در جدول ۱۰ به ترتیب اولویت ارائه شده است:

جدول ۱۰. ابعاد نقش عامل آموزشی

sig	df	Chi-Square	تعداد	میانگین رتبه‌ای	ابعاد بررسی شده برای نقش عامل آموزشی
۰/۰۰۰	۳	۲۵/۲۳۸	۴۲	۲/۹۴	آموزش و مهارت‌آموزی کارکنان حسابداری مالی و همچنین دیگر واحدهای کسب‌وکار و سایر ذینفعانی که از تغییر رژیم حسابداری متأثر می‌شوند
				۲/۸۶	تدوین سرفصل‌های آموزشی و استفاده از افراد واجد شرایط برای ارائه آموزش استاندارد بین‌المللی
				۲/۱۳	برگزاری وینارها، سمینارها و کارگاه‌های آموزشی به صورت آنلاین و مجازی برای متخصصین شاغل
				۲/۰۷	اجبار پرسنل به شرکت در کارگاه‌های آموزشی، همایش‌ها و سمینارها

این موضوع در مطالعات محققانی از جمله (الناصر و تیب، ۲۰۲۰)؛ (سینگ و همکاران، ۲۰۱۹)؛ (کناته، ۲۰۱۹)؛ (دمیسی، ۲۰۱۹)؛ (هاچ، ۲۰۱۹)؛ (نگاش، ۲۰۱۹)؛ (دنیگو، ۲۰۱۸)؛ (دمننا، ۲۰۱۸)؛ (باییل، ۲۰۱۸)؛ (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹)؛ (سلیمانی امیری، ۱۳۹۶) اشاره شده است. وجود انجمن‌های حرفه‌ای و ارائه برنامه‌های آموزشی در اجرای پروژه تأثیر گذار است.

عامل انسانی

موثرترین راه به‌دست آوردن مزیت رقابتی در شرایط فعلی، با توجه به تغییرات و تحولات شگرف، کارآمدی و توانمندسازی منابع انسانی است. ایجاد انگیزه (مالی و معنوی) برای کارکنان، مشوقی در جهت رسیدن به اهداف سازمان می‌باشد. مسائل مربوط به این عامل که در پرسشنامه مورد سوال قرار گرفت در جدول ۱۱ به ترتیب اولویت ارائه شده است:

جدول ۱۱. ابعاد نقش عامل انسانی

sig	df	Chi-Square	تعداد	میانگین رتبه‌ای	ابعاد بررسی شده برای نقش عامل انسانی
۰/۰۰۸	۳	۱۱/۸۲۳	۴۲	۲/۸۱	سطح دانش افراد نسبت به IFRS و توانایی آنها برای گذر و مدیریت رژیم حسابداری
				۲/۶۱	جذب حسابداران خبره و آگاه به IFRS برای تهیه صورت‌های مالی
				۲/۴۵	به‌کارگیری کارشناسان رسمی و معتمد برای برآوردهایی که طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی الزامی است
				۲/۱۳	به‌کارگیری موسسات حسابرسی با تجربه در زمینه IFRS در کنار نیروهای شرکت
				۱/۳۱	تسلط کارکنان به زبان انگلیسی

این موضوع در مطالعات محققانی از جمله (تیا و همکاران، ۲۰۲۰)؛ (ترفا، ۲۰۱۹)؛ (کناته، ۲۰۱۹)؛ (دنیگو، ۲۰۱۸)؛ (دمیسی، ۲۰۱۹)؛ (هاچ، ۲۰۱۹)؛ (انیمچی ادو، ۲۰۱۸)؛ (تسفای، ۲۰۱۸)؛ (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹)؛ (اورادی و همکاران، ۱۳۹۶)؛ (دمنا، ۲۰۱۸) اشاره شده است و تخصص و تقویت منابع انسانی در اجرای پروژه تأثیرگذار است.

عامل اقتصادی

پذیرش استانداردهای بین‌المللی با هزینه‌هایی از جمله هزینه‌های آموزش، مشاوره و ... روبروست. مسائل مربوط به این عامل که در پرسشنامه مورد سوال قرار گرفت در جدول ۱۲ به ترتیب اولویت ارائه شده است:

جدول ۱۲. ابعاد نقش عامل اقتصادی

sig	df	Chi-Square	تعداد	میانگین رتبه‌ای	ابعاد بررسی شده برای نقش عامل اقتصادی
۰/۸۴۱	۱	۰/۰۴۰	۴۵	۱/۵۱	تأمین هزینه پذیرش IFRS شامل هزینه مشاوره و حسابرسی، آموزش، تغییر سیستم اطلاعاتی و نرم‌افزار و ... توسط بورس و بیمه مرکزی
				۱/۴۹	تخصیص بودجه کافی برای اجرای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی

این موضوع در مطالعات محققانی از جمله (تیا و همکاران، ۲۰۲۰)؛ (ترف، ۲۰۱۹)؛ (کناته، ۲۰۱۹)؛ (دریبا، ۲۰۱۹)؛ (دمیسی، ۲۰۱۹)؛ (هاج، ۲۰۱۹)؛ (نگاش، ۲۰۱۹)؛ (دنیگو، ۲۰۱۸)؛ (بایل، ۲۰۱۸)؛ (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹)؛ (الناصریا و تیت، ۲۰۲۰)؛ (انیمچی ادو، ۲۰۱۸)؛ (اورادی و همکاران، ۱۳۹۶) اشاره شده است و بر تخصیص بودجه اجرای پروژه تأثیر گذار است.

عامل آمادگی‌های فنی و الکترونیکی

پیشرفت‌های فناورانه توانایی حسابداران را برای تفسیر داده‌ها به صورت موثر افزایش داده است. با استفاده از فناوری روز و نرم‌افزارهای مرتبط، اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی سریعتر انجام خواهد شد. مسائل مربوط به این عامل که در پرسشنامه مورد سوال قرار گرفت در جدول ۱۳ به ترتیب اولویت ارائه شده است:

جدول ۱۳. ابعاد نقش عامل آمادگی‌های فنی و الکترونیکی

sig	df	Chi-Square	تعداد	میانگین رتبه‌ای	ابعاد بررسی شده برای نقش عامل فنی و الکترونیکی
۰/۰۶۸	۲	۵/۳۶۵	۴۲	۲/۱۵	وجود نرم‌افزار مناسب برای اجرای IFRS
				۲/۰۰	به کارگیری نرم‌افزار مالی که توانایی پردازش ثبت‌های حسابداری بر مبنای دو استاندارد ملی و بین‌المللی را داشته باشد
				۱/۸۵	تهیه، تجهیز و تقویت سیستم فناوری اطلاعات (سخت‌افزار و نرم‌افزار)

این موضوع در مطالعات محققانی از جمله (نوناس، ۲۰۲۰)؛ (دنیگو، ۲۰۱۸)؛ (دمیسی، ۲۰۱۹)؛ (ابراهام، ۲۰۱۸)؛ (الناصریا و تیت، ۲۰۲۰)؛ (ترفا، ۲۰۱۹) اشاره شده است و تقویت سیستم‌های فناوری اطلاعات در اجرای پروژه تاثیر گذار است.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در این تحقیق عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS در صنعت بیمه با نظرخواهی از مدیران و کارشناسان ارشد شرکت‌های بیمه، مورد بررسی قرار گرفت. بدین منظور ۴۵ عامل موثر بر موفقیت در اجرا شناسایی و در ده دسته عامل طراحی گردید. پرسشنامه الکترونیکی شامل ۱۰ سوال جمعیت‌شناسی و ۴۵ سوال در خصوص گویه‌های شناسایی شده طراحی و به صورت الکترونیکی میان جامعه آماری توزیع گردید که در مجموع ۴۲ پرسشنامه از کل جامعه آماری دریافت شد. از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن ابزار تحقیق در مورد هر یک از عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS در صنعت بیمه مورد استفاده قرار گرفت که با توجه به نتایج تحقیق، داده‌ها در همه عوامل در سطح نرمال برآورد شدند. همچنین از آزمون فریدمن در خصوص رتبه‌بندی عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS در صنعت بیمه استفاده شده است که نتایج به شرح زیر است:

۱. آمادگی‌های فنی و الکترونیکی، ۲. فنی/تکنیکی، ۳. عوامل زیرساختی، ۴. عوامل نهادی (سازمانی)، ۵. عوامل انسانی، ۶. عوامل مدیریتی، ۷. عوامل آموزشی، ۸. عوامل اقتصادی، ۹. عوامل انگیزشی و ۱۰. عوامل مربوط به استانداردهای خاص صنعت بیمه.

نهایتاً آزمون t تک نمونه‌ای حاکی از عدم رد گویه‌های تحقیق بوده است. همچنین نتایج نشان داد کلیه عوامل و سنجه‌های شناسایی شده از عوامل موثر بر موفقیت در اجرای IFRS در صنعت بیمه می‌باشند که شرکت‌های بیمه با توجه به این عوامل می‌توانند راه اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را هموار سازند. تحقیقات گذشته بیشتر به اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در سطح کلان پرداخته‌اند مانند مطالعات محققانی از جمله (گیکواد، ۲۰۲۰)؛ (تیا و همکاران، ۲۰۲۰)؛ (سینگ و همکاران، ۲۰۱۹) و ... در صورتی که نقطه قوت تحقیق حاضر بررسی اجرای موفق IFRS در سطح شرکت‌های بیمه و نظرسنجی از افراد آگاه و خیره در این صنعت می‌باشد.

- بر اساس نتایج به دست آمده، پیشنهادات زیر به ذینفعان پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به ویژه شرکت‌های بیمه ارائه می‌شود:
- ✓ مدیریت ارشد شرکت‌ها با حمایت از اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، نقش کلیدی در این پروژه دارند. آنها با تشکیل و تمرکز بر تیم پروژه و تامین منابع لازم، راه رسیدن به IFRS را هموار نمایند.
 - ✓ شرکت‌های بیمه بر آموزش تمامی اعضای خود که در اجرای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی سهیم هستند، تمرکز کنند که بهتر است آموزش به صورت عملی ارائه شود و فقط به جنبه نظری پرداخته نشود.
 - ✓ تیم مشاوره و ارائه‌دهندگان آموزش قبل از شروع پروژه، مهارت‌های فنی را به تیم اجرایی آموزش دهند.
 - ✓ برای به حداقل رساندن خطا و ارائه به موقع اطلاعات و افشای اطلاعات مورد نیاز مطابق با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، شرکت‌های بیمه باید به دنبال پذیرش فناوری و نرم‌افزارهای متناسب با IFRS باشند.
 - ✓ با توجه به اینکه هزینه مشاوران خارجی بسیار بالاست و ممکن است شرکت‌ها توان پرداخت آن را نداشته باشند، بهتر است از طریق سندیکای بیمه‌گران یا انجمن مربوطه، این کار به صورت متمرکز انجام تا در هزینه‌های آن صرفه‌جویی شود.
 - ✓ برای اجرای موفق این استانداردها لازم است در شرکت‌ها گروه‌هایی برای آماده‌سازی و اجرای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی تشکیل و توسط گروه مرجع (ناظر) مورد بازبینی قرار گیرند تا کلیه اهداف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی پیاده‌سازی شود. در صورتی که امکان تشکیل بعضی از گروه‌ها درون شرکت نباشد پیشنهاد می‌شود شرکت‌ها از افراد برون‌سازمانی جهت کمک‌رسانی استفاده نمایند.

محدودیت‌ها

- ✓ برای جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش، از پرسشنامه استفاده شده که به دلیل شیوع ویروس کرونا امکان مصاحبه حضوری فراهم نگردید اگر امکان استفاده از روش‌های دیگر مانند مصاحبه و مشاهده اسناد وجود داشت، نتایج بدست آمده احتمالاً دقت و صحت بیشتری داشت.

- ✓ امتناع برخی از مدیران و کارشناسان شرکت‌های بیمه از پاسخ‌گویی به پرسشنامه‌ها
- ✓ دسته‌بندی عوامل و سنجه‌ها یا ابعاد آن بر اساس دیدگاه پژوهشگران است که از بررسی و تحلیل پژوهش‌های این حوزه حاصل شده است و ممکن است کامل نباشد.

پیشنهاد نقشه راه اجرای IFRS بر مبنای نتایج حاصله

با توجه به عوامل و سنجه‌های شناسایی شده در یافته‌های تحقیق؛ نقشه راهی جهت پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی در صنعت بیمه شامل ۵ گام به شرح زیر پیشنهاد می‌شود. این نقشه در واقع گروه‌بندی عوامل موثر بر اجرای موفق IFRS در یک قالب عملیاتی و اجرایی است که می‌تواند راهنمای مناسبی برای برنامه‌ریزی و اجرای آن در صنعت بیمه باشد:

- گام اول (شروع):** ۱. شناخت مدیران از منافع اجرای IFRS و جلب حمایت آنها از پروژه
۲. تدوین نقشه راه اجرای پروژه ۳. تشکیل تیم پروژه صلاحیت‌دار
- گام دوم (تجزیه و تحلیل شکاف):** ۱. شناسایی مغایرت‌های موجود در فرآیندها و گزارشگری فعلی شرکت‌های بیمه با الزامات IFRS ۲. شناسایی و تحلیل شکاف بین استاندارد ملی و IFRS ۳. رفع ناسازگاری احتمالی در آئین‌نامه‌های بیمه مرکزی و IFRS ۴. تهیه رویه‌های حسابداری مرتبط با هر یک از اقلام صورت‌های مالی و بروزرسانی آن ۵. شناسایی مسائل مربوط به صنعت بیمه و بهینه‌سازی کاوی
- گام سوم (گذار):** ۱. ظرفیت‌سازی شرکت‌ها در زمینه فرآیندهای مالی و خزانه‌داری ۲. آمادگی شرکت‌ها در زمینه مدیریت ریسک ۳. تقویت سیستم کنترل داخلی شرکت ۵. آموزش پرسنل و سیستم‌های تشویقی ۶. تدوین و اجرای پروتکل‌های اطلاع‌رسانی ۷. تهیه، تجهیز و تقویت سیستم فناوری اطلاعات (سخت‌افزار و نرم‌افزار) ۸. به‌کارگیری نرم‌افزار مالی که توانایی نگهداشت ثبت‌های حسابداری بر مبنای دو استاندارد ملی و بین‌المللی را داشته باشد ۹. وجود نرم‌افزار مناسب برای اجرای داده‌های IFRS ۱۰. ارزیابی مهارت‌ها و تخصص افراد مسئول ۱۱. برگزاری جلسات توجیهی در مورد اجرای IFRS برای ذینفعان

- گام چهارم (راه‌اندازی و اجرا):** ۱. پشتیبانی از پروژه ۲. تخصیص بودجه کافی و تامین هزینه ۳. استفاده از متخصصان و مشاوران خارجی برای راهنمایی و رفع مشکلات احتمالی

۴. استفاده از تجارب دیگر شرکت‌های موفق در پیاده‌سازی ۵. جذب حسابداران خبیره و آگاه به IFRS ۶. به کارگیری کارشناسان رسمی و معتمد ۷. به کارگیری موسسات حسابرسی باتجربه در زمینه IFRS

گام پنجم (نظارت): ۱. نظارت دستگاه‌های ناظر از جمله بورس و بیمه مرکزی ۲. پایش دوره‌ای یا منظم ۳. آزمون استمرار ۴. پایش استانداردها

یادداشت‌ها

1. International Financial Reporting Standards	2. International Accounting Standards Boards
3. Bagher Abadi et al.	4. Wieczynska
5. Amani et al.	6. Emadian et al.
7. Rahmani et al.	8. Hasanzade et al.
9. Demena	10. Securities & Exchange Organization
11. Abraham	

منابع

- اوردادی، جواد؛ جعفری‌جم، حسین و زارعی، حمید. (۱۳۹۷). استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی: مزایا و چالش‌ها برای سرمایه‌گذاران. *پژوهش حسابداری*، ۲۹، ۶۹-۴۷.
- امانی، علی؛ جم، علیرضا، دیلمی‌پور، مصطفی، شجاعی، عباس، شجری، غلامرضا، وفادار، عباس و نادى قمى، ولى. (۱۳۹۶). گذار به استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از منظر حسابرسان. *فصلنامه حسابداری رسمی*، ۴۴، ۲۶-۱۴.
- حسن‌زاده، علی و کاظم‌نژاد، مهدی. (۱۳۷۸). مروری بر نقش صنعت بیمه در اقتصاد و بازار سرمایه ایران و برخی کشورهای در حال توسعه و توسعه‌یافته. *فصلنامه صنعت بیمه*، ۳(۴)، ۲۶۹-۲۳۱.
- رحمانی، علی و علیپور، شراره. (۱۳۸۹). موانع پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری در ایران. *فصلنامه مطالعات حسابداری*، ۲۷، ۹۹-۷۵.
- سازمان بورس و اوراق‌بهادار. (۱۳۸۹). پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری، *اداره حسابرسی و گزارشگری مالی*.
- سلیمانی‌امیری، غلامرضا و جعفری‌نسب کرمانی، ندا. (۱۳۹۵). چالش‌های حسابرسی ارزش‌های منصفانه و سایر برآوردها. *پژوهش حسابداری*، ۲۳، ۱۴۳-۱۲۹.

صداقت گالشکلامی، ایمان. (۱۳۹۸). استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS):

مزایا، چالش‌ها و راهکارهای اجرایی پیاده‌سازی آن در ایران. فصلنامه رویکردهای

پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، ۳ (۱۲)، ۱۶۵-۱۸۵.

- Al-Nasrawi, S. A., & Thabit, T. (2020). The influence of the environmental factors on the adoption of the international accounting system IAS/ IFRS: Case of Iraq. *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, 6(1), 66-85.
- Abraham, T. W. (2018). Factors Influencing Successful Implementation of International Financial Reporting Standards (IFRS) Project A Case of Commercial Bank of Ethiopia. MSC Degree, Addis Ababa Univ.
- Babil, A. A. (2018). Challenges of practical implementation of IFRS in Ethiopia, Evidence from Banking Sector. MSC Degree, Addis Ababa Univ.
- Demissie, D. (2019). Challenges and Prospect of International Financial Reporting Standards (IFRS) Implementation in Ethiopian the Case of Financial Institution. MSC Degree, Addis Ababa Univ.
- Diriba, M. (2019). Implementation of International Financial Reporting Standards in Ethiopia: Processes, Challenge, and the Way Forward. MSC Degree, Addis Ababa Univ.
- Demena, S. (2018). Challenges and Prospects of International Finance Reporting Standards (IFRS) Adoption in Ethiopia. MSC Degree, Addis Ababa Univ.
- Gaikwad, N. S. (2020). Benefits & Challenges of Adoption of IFRS. *Special Issue*, 68(25), 219-223.
- Hache, A. (2019). Challenges and Opportunities in Adopting IFRS by Private Commercial Banks. MSC Degree, Addis Abate Univ.
- Kenate, J. (2019). Opportunities and Challenges of ointernational Financial Reporting Standards Implementation in The Case of Commercial Banks in Ethiopia. Msc Degree, Addis Ababa Univ.
- Negash, F. (2019). Challenges of Implementing International Financial Reporting Standards (IFRS): A Case of Private Insurance Companies in Ethiopia. MSC Degree, Addis Ababa Univ.
- Odo, J. O. (2018). Adoption of IFRS in Nigeria: Challenges and the Way Forward. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 8(8), 426-440.

-
- Singh, R., & Srivastava, S. K. (2019). Implementation of IFRS as Indian Accounting Standard for Similarity in Financial Reporting in India: Challenges & Benefits. *American Journal of Theoretical and Applied Business*, 5(4), 90-96.
- Thi, N., Anh, T., & Tu, O. (2020). The implication of applying IFRS in Vietnamese enterprises from an expert perspective. *Management Science Letters*, 10(3), 551-564.
- Terfa, Y. (2019). International Financial Reporting Standards (IFRS) Adoption Challenge in Ethiopian Public Utility Enterprises. MSC Degree, Addis Ababa Univ.
- Tesfaye, T. (2018). Benefits and Challenges of Adopting International Financial Reporting Standards (IFRS) in Ethiopian Public Enterprises. MSC Degree, St Mary's Univ.
- Wieczynska, M. (2016). The “Big” consequences of IFRS: How and when does the adoption of IFRS benefit global accounting firms?. *The Accounting Review*, 91(4), 1257-1283.